

- 1
Lídři na summitu diskutovali o brexitu, migraci a unijním rozpočtu
- 2
Rumunské předsednictví v Radě EU a jeho priority
- 3
Pět hlavních problémů jednání o rozpočtu EU
- 4
EU-27 neplánuje kvůli Londýnu znovu jednat o brexitové smlouvě
- 5
Komise představila návrhy ke snížení dopadů tvrdého brexitu
- 6
Eurozprávy z regionů

Eurolisty prosinec 2018

Vážení čtenáři, držíte před sebou vydání Eurolistů, které se zaměřuje na události ze sklonku roku 2018. Můžete se tedy dočíst informace o posledním summitu Evropské rady v roce 2018, který se konal uprostřed prosince v Bruselu. Přinášíme rovněž podrobný profil priorit nadcházejícího Rumunského předsednictví v Radě EU, které potrvá od ledna do června 2019. Velkými tématy v příštím roce budou jednání o unijním rozpočtu pro léta 2021-2027 a zejména vystoupení Velké Británie z Evropské unie, k němuž by podle původního plánu mělo dojít na konci března 2019. Právě o přípravách zbývajících sedmadvacítky na proceduru i možné důsledky "brexitu" informují dva další články. Dvě třetiny tohoto čísla jsou pak věnovány aktivitám regionálních Eurocenter v poslední čtvrtině roku. Přeji příjemné čtení a hodně štěstí, zdraví a úspěchů v roce 2019!

Petr Pospíšil, editor Eurolistů

AKTUALITY Z EU

Lídři na summitu diskutovali o brexitu, migraci a unijním rozpočtu

*Sebastian Kurz, Donald Tusk a Jean-Claude Juncker na prosincovém summitu Evropské rady v Bruselu.
© Zdroj: čtk*

Ve dnech 13. a 14. prosince 2018 se v Bruselu uskutečnilo řádné zasedání Evropské rady. Jednalo se o poslední setkání lídrů členských zemí v rámci rakouského předsednictví v Radě EU. Českou delegaci vedl předseda vlády Andrej Babiš. Hlavními tématy prosincové Evropské rady byly otázky brexitu, víceletého finančního rámce, migrace, zahraničních vztahů a téma dalšího prohlubování hospodářské a měnové unie.

Úvodem dvoudenního zasedání nejvyšší představitelé členských zemí diskutovali o budoucí podobě víceletého finančního rámce. Předseda vlády A. Babiš zde zdůraznil, že Česká republika bude požadovat adekvátní financování pro kohezní politiku a zemědělství, ale také potřebu větší flexibility pro členské státy v provádění těchto důležitých politik.

„Naším cílem je prosazovat peníze na investice, nechceme podporovat měkké projekty, jako jsou workshopy či konference“ uvedl k prioritám vlády ČR premiér A. Babiš. Evropská rada ve svých závěrech stanovila cíl dosáhnout dohody o podobě příštího dlouhodobého rozpočtu na podzim příštího roku.

EU: Irská pojistka je jen dočasná

Po otázce rozpočtu se lídři věnovali současnému mezinárodnímu dění a otázkám vnějších vztahů. Evropští státníci zde vyzdvihli důležitost připravovaného únorového summitu EU a Ligy arabských států, a to zejména v kontextu migrace.

Evropská rada také přijala závěry k situaci v Azovském moři a shodla se na prodloužení platnosti sankcí vůči Rusku. Lídři rovněž přivítali schválení obchodní dohody mezi EU a Japonskem ze strany Evropského parlamentu.

Čtvrteční setkání poté pokračovalo pracovní večerí, během které delegace ve formátu EU27 diskutovaly o aktuální situaci kolem brexitu. Představitelé zemí zde ujistili, že sporná pojistka pro zachování hladkého celního režimu na hranici mezi Irskem a britským Severním Irskem je jen dočasná a nejspíš ani nebude použita.

Shodli se také, že samotnou brexitovou dohodu znovu otvírat nehodlají. V otázce brexitu dali najevo, že jsou dále připraveni pomoci britské premiérce Therese Mayové s ratifikací smlouvy o brexitu.

Prohlubování vnitřního trhu je pro ČR prioritou

Druhý jednací den byl zahájen politickou diskuzí o problematice migrace a vnitřního trhu. Nejvyšší představitelé zemí EU zde přijali závěry k vnitřnímu trhu, které vyzývají k dalšímu pokroku v dokončování vnitřního trhu. To by mělo vést ke zvýšení konkurenceschopnosti EU v globální ekonomice. ČR se v této otázce bude i do budoucna zasazovat o to, aby téma vnitřního trhu a jeho dalšího prohlubování bylo jednou z priorit příští Komise.

„Věřím, že prohlubování a zefektivňování vnitřního trhu je nejlepší způsob, jak podpořit růst, tvorbu pracovních míst, investice a inovace a že je v našich společných silách toho dosáhnout,“ uvedl Andrej Babiš k české podpoře dalšího prohlubování vnitřního trhu.

Migrace, dezinformace a bezpečnost

V následné diskuzi o migraci lídři potvrdili platnost závěrů Evropské rady z června a zabývali se spoluprací se třetími zeměmi. „Zaměřme se na partnerství se zeměmi původu a tranzitu,“ uvedl premiér Andrej Babiš. „Plně podporuji komplexní strategický dialog mezi EU

KALENDÁŘ

Podrobný aktuální přehled seminářů, přednášek a dalších akcí naleznete na webových stránkách jednotlivých Eurocenter.

ČESKÉ BUDĚJOVICE

Perly Rumunska

Kdy? 21.2.; 14:00 - 15:30
Kde? Jihočeská vědecká knihovna, Lidická třída 1, České Budějovice.

LIBEREC

Den otevřených dveří

Eurocentra Liberec
Kdy? 23.1.; 9:00 - 14:00
Kde? Eurocentrum Liberec (2. patro, kanc. č. 3.09 a 3.10, U Jezu 525/4, Liberec.

PLZEŇ

Perly Rumunska

Kdy? 18.2.; od 14:00
Kde? Městská knihovna Rokycany - "Zelený dům", Masarykovo náměstí 80/I, Rokycany.

ZLÍN

Energetické využití odpadů od A po Z

Kdy? 17.1.; 13:00-17:00
Kde? Baťův institut (sál A), Vavrečkova 7040, Zlín.

Má se Evropa obávat Turecka?

Kdy? 21.1.; 16:30-18:00
Kde? Knihovna Kroměřížska, Slovanské náměstí 3920/1, Kroměříž.

Český premiér Andrej Babiš
a rakouský kancléř Sebastian Kurz.
© Zdroj: čtk

a aktuálně především africkými zeměmi. Naší prioritou by měla být spolupráce s Marokem," upřesnil předseda vlády.

Rumunské předsednictví v Radě EU a jeho priority

Po prvních šesti měsících roku 2018, kdy v Radě EU předsedalo Bulharsko, a po skončení předsednictví Rakouska na konci tohoto roku, se pomyslné žezlo EU vrací na východní křídlo Unie. Od 1. ledna 2019 se rotujícího předsednictví poprvé v historii ujme Rumunsko. Jaké jsou priority Bukurešti pro předsednický půlrok a co lze v tomto směru od Rumunska očekávat?

Oficiální logo Rumunského předsednictví v Radě EU.
© Zdroj: Rumunské předsednictví

Na v současnosti končící předsednické trio Estonska, Bulharska a Rakouska od počátku příštího roku naváže nové trio tvořené Rumunskem, Finskem a Chorvatskem, kdy se každá země postupně chopí šestiměsíčního předsednictví.

Bukurešť si pro svůj předsednický mandát zvolila čtyři, byť poměrně široce definované, prioritní oblasti. Jednotlivé oblasti Rumunsko pojmenovalo „Sbližující se Evropa,“ „Bezpečná Evropa,“ „Evropa jako globální hráč,“ a „Evropa společných hodnot.“

V mnoha ohledech tak rumunské předsednictví v rámci kontinuity politik naváže na předcházející snažení Bulharska a Rakouska, ať již v oblasti sousedské politiky či bezpečnostní oblasti.

Sbližující se Evropa

V hospodářských záležitostech Rumunsko

V pátek přijaté závěry Evropské rady dále zmiňují klimatickou změnu, bezpečnost a obranu, boj proti dezinformacím, potírání rasismu a xenofobie i nedávné občanské konzultace. Lídři se rovněž shodli, že v květnu 2019 na neformálním summitu v rumunském Sibiu prodiskutují priority pro další směřování EU.

Páteční zasedání bylo zakončeno eurosummitem v inkluzivním formátu, kdy se jednání zúčastnily i země mimo eurozónu. Diskutovalo se především o prohlubování hospodářské a měnové unie, včetně potenciálního investičního nástroje pro eurozónu.

Autor: Euroskop, 17.12.2018

definovalo široké spektrum politik, na které se hodlá zaměřit. Důraz bude kladen zejména na konvergenci, která je především ve východních zemích Unie často skloňovaným tématem.

Akcentována bude problematika ekonomického růstu, kohezní politiky, konkurenceschopnosti, inovací či digitalizace. V rámci sociálně-tržních témat to pak budou udržitelný rozvoj, snižování rozdílů, zaměstnanost a otázky spojené se sociálně-právní oblastí.

Důležitou roli v ekonomických otázkách bude hrát i budoucí podoba nového víceletého finančního rámce a další úsilí v prohlubování bankovní unie, unie kapitálových trhů či jednotného evropského trhu, včetně digitální oblasti.

Bezpečnější Evropa

Vítězný palác v Bukurešti, sídlo rumunské vlády.
© Zdroj: Vláda Rumunska

Bezpečnost je další z priorit Bukurešti. Naváže tak na končící půlrok Vídně, která měla bezpečnost, otázky migrace a azylového systému a stabilitu v evropském příhraničí taktéž jako svou prioritu. Rumunsko se zaměří na posilování vnitřní bezpečnosti, správu hranic a mimo jiné také na otázku fungování schengenského prostoru.

EUROLISTY

S touto otázkou bezpečnosti je spojena také agenda kybernetických hrozeb, která je v poslední době zmiňována především s ohledem na snahu cizích zemí ovlivňovat veřejné mínění v zemích EU, podkopávat důvěru v liberálně-demokratické instituce či šířit dezinformace. Toto téma bude rovněž důležité v kontextu nadcházejících voleb do Evropského parlamentu, které se uskuteční v květnu 2019.

V oblasti bezpečnosti si Rumunsko vytyčilo také za cíl zaměřit se na budoucnost svobody (slova) a otázku justiční spolupráce napříč EU.

Evropa jako mezinárodní aktér

V oblasti zahraniční politiky se předsednictví hodlá zaměřit na Společnou zahraniční a bezpečnostní politiku a na efektivnější působení EU v zahraničí, a to zejména prostřednictvím aktivit Evropské služby pro vnější činnost, která působí jako diplomatický aparát Unie v mezinárodním prostředí a reprezentuje zájmy EU v zahraničí.

Nedílnou součástí zahraničního snažení pak bude sousedská politika v příhraničních oblastech Unie a kladení důrazu na dodržování závazků, které EU v zahraniční politice nalezí.

Evropa společných hodnot

Posledním okruhem priorit jsou otázky společných evropských hodnot. Jedná se primárně o dodržování zásad právního státu a otázky spojené se sociální a lidsko-právní agendou.

V oblasti lidských práv a humanistických hodnot lze jmenovat boj proti rasismu, xenofobii, antisemitismu a podporu respektu k lidské důstojnosti. Pro sociální rozměr rumunské předsednictví zmiňuje solidaritu, rovné příležitosti a svobodu a demokracii.

Autor: Libor Škacha, Euroskop; oficiální internetové stránky Rumunského předsednictví v Radě EU; 10.12.2018

Pět hlavních problémů jednání o rozpočtu EU

Prezidenti a předsedové vlád členských zemí EU, kteří se dnes sešli v Bruselu, nemají na programu jednání pouze drama okolo brexitu. Řešit budou také víceletý rozpočet EU na období 2021-27. Jaká jsou hlavní úskalí, která lídry čekají?

V Bruselu se dnes odehrává první zásadní jednání na nejvyšší úrovni o budoucím rozpočtovém směřování Evropské unie. Státy by během debaty měly představit své priority – pro Českou republiku je to zejména dostatečné financování kohezní a zemědělské politiky a také větší flexibilita při nakládání s evropskými penězi.

Finální dohody o víceletém rozpočtovém rámci by členské státy měly dosáhnout zřejmě na podzim příštího roku. Do té doby je ale potřeba vyřešit řadu palčivých otázek. Server Politico.eu jmenuje pět hlavních témat, která jednání o rozpočtu na období 2021-27 komplikují.

1. Brexit

Velká Británie patří k největším přispěvatelům do pokladny EU. Po jejím plánovaném odchodu z Unie, k němuž by mělo dojít v březnu 2019, zůstane v evropském rozpočtu díra ve výši zhruba 12-13

SBLIŽUJÍCÍ SE EVROPA	BEZPEČNĚJŠÍ EVROPA	EVROPA VE SVĚTĚ	SPOLEČNÉ HODNOTY
snížení rozdílu a konvergence	posilování vnitřní bezpečnosti	zahraniční a bezpečnostní politika	solidarita
udržitelný růst	správa hranic a Schengenu	Evropská služba pro vnější činnost	koheze
inovace a digitalizace	kyberbezpečnost	sousedská politika	rovnost příležitostí
zaměstnanost a sociální práva	spolupráce v otázkách justice	dodržování mezinárodních závazků	svoboda a demokracie

romania2019.eu

@ro2019eu @RO2019EU @ro2019eu #ro2019eu

© Zdroj: Rumunské předsednictví v Radě EU 2019

miliard eur ročně.

Evropská komise proto navrhuje, aby bohatší státy přispěly do společného rozpočtu větší částkou než dřív. Podle serveru Politico se ale návrh nesetkal s příliš kladnou odezvou, a to zejména ze strany Nizozemska, Rakouska, Švédska a Dánska. Jejich řešením je naopak menší Unie a tudíž i menší rozpočet.

Nejistota kolem průběhu brexitu také ztěžuje jakékoli plánování, protože není jasné, nakolik a jak dlouho zůstane Británie zapojená do různých programů EU a s jakým množstvím peněz tak lze počítat.

2. Reforma Společné zemědělské politiky

Společná zemědělská politika představuje zhruba 40 % evropského rozpočtu a tvoří jeho největší položku. Komisař pro zemědělství Phil Hogan předložil v červnu návrh na modernizaci a zjednodušení zemědělské politiky, která je dlouhodobě kritizována. Hogan chce vrátit rozhodování o zemědělské politice do rukou národních států, které by předkládaly vlastní strategie, které by pak pouze potvrdovala Evropská komise.

Návrh se ale setkal s negativním přijetím u politiků, zemědělců, ochránců životního prostředí i evropských institucí. Národní vlády tvrdí, že státy se budou snažit neúměrně zvýhodňovat vlastní zemědělce na úkor svých sousedů. Ochránci životního prostředí se obávají, že státy nebudou dodržovat nyníjší přísné ekologické požadavky. Europoslanci si zase stěžují, že by v případě reformy ztratil Evropský parlament dohled nad zemědělskou politikou, protože by návrhy států šly mimo něj.

Podle návrhu Komise se má rozpočet na Společnou zemědělskou politiku snížit a zároveň mají být omezeny přímé platby zemědělcům, zejména velkým podnikům. Podle serveru Euractiv.com by to vedlo k poklesu příjmů farmářů a negativně zasáhlo produkci obilí, mléka a masa. V listopadu návrh reformy tvrdě zkritizoval také Evropský účetní dvůr, podle nějž je plán chaotický a nechrání dostatečně životní prostředí. Výsledná podoba Společné zemědělské politiky se odrazí i v podobě víceletého finančního rámce.

3. Vláda práva

Evropská komise navrhla spojit přidělování peněz z evropského rozpočtu s dodržováním principů právního státu. Komise a někteří západní členové EU vidí určitý rozpor v tom, že některé členské státy (zejména Maďarsko a Polsko), které dostávají velkou část peněz z rozpočtu Evropské unie, zároveň nerespektují její hodnoty. Podle serveru Politico se to nelíbí například Německu, Nizozemsku, Finsku, Švédsku nebo Francii, stejně jako řadě vysokých úředníků Komise.

Evropská komise v tomto smyslu navrhla nové nařízení o ochraně rozpočtu Unie, pokud se objeví v některém členském státě nedostatky týkající se vlády práva. Právní služba EU a Evropský účetní dvůr nicméně vyjádřily obavy ohledně struktury a právního základu návrhu Komise. Podle serveru Politico některé státy stále doufají, že se s určitými změnami podaří návrh prosadit.

EU-27 neplánuje kvůli Londýnu znovu jednat o brexitové smlouvě

Sedmadvacet států Evropské unie se kvůli britskému vnitropolitickému dění nechystá s Londýnem znovu začít jednat o podobě už domluvené dohody o brexitu. V Bruselu to dnes zopakovali zástupci sedmadvaceti zemí evropského bloku, kteří připravovali čtvrteční a páteční summit EU.

Britská premiérka Theresa Mayová v pondělí přiznala neúspěch, když odložila původně na dnešek plánované schvalování "rozvodové dohody" v britské Dolní sněmovně. Porážka, která ji čekala, by totiž byla jednoznačná.

Mayová dnes ve snaze získat od EU pomoc absolvuje kolečko vyjednávání s nizozemským premiérem Markem Ruttem a německou kancléřkou Angelou Merkelovou. Večer je očekávána v Bruselu, kde se sejde s předsedou Evropské komise Jeanem-Claudem Junckerem a šéfem Evropské rady Donaldem Tuskiem.

Režim na irské hranici

Tusk už oznámil, že brexit se nakonec na program summitu dostane. Podle Aleše Chmelaře, náměstka českého ministra zahraničí, to bude nejspíš v rámci debaty lídrů zemí EU o mezinárodní politice, tedy u pracovní večeře ve čtvrtek večer. Premiérka Mayová své kolegy z dalších unijních zemí patrně

Spojení peněz z evropských fondů a vlády práva se v každém případě stalo jedním z nejcitlivějších a nejkontroverznějších témat při diskuzích o budoucí podobě víceletého rozpočtu.

4. Francouzské návrhy na reformu eurozóny

Francouzský prezident Emmanuel Macron od svého nástupu do úřadu prosazuje zásadní změny eurozóny, mimo jiné požaduje speciální rozpočet pro země eurozóny. Německo se s Francií prozatím domluvilo na kompromisu, podle nějž by rozpočet eurozóny byl včleněn do celkového rozpočtu Unie.

Řada států ale se vznikem rozpočtu eurozóny nesouhlasí. Zároveň není jasné, jak by měl být tento rozpočet velký a jak by přesně fungoval. Lídři zemí eurozóny chtějí tento týden na summitu pověřit Komisi, aby předložila podrobný návrh na "rozpočtový nástroj pro konvergenci a konkurenceschopnost eurozóny", informoval server Politico.

Komise by tak musela přepsat část svého návrhu víceletého finančního rámce, kterým se již zabývali europoslanci i zástupci vlád členských zemí.

5. Blížící se volby do Evropského parlamentu

Politico tvrdí, že dohoda o víceletém rozpočtu s největší pravděpodobností nevznikne před volbami do Evropského parlamentu, které se budou konat v květnu 2019. Někteří europoslanci se obávají, že by jejich hlasování o návrhu rozpočtu mohlo být během kampaně použito proti nim. Podle jiných by bylo nedemokratické podepsat finanční plán na období sedmi let předtím, než voliči projeví svou vůli v evropských volbách. Kampaně před blížícími se volbami tak vyjednávání o rozpočtu dále ztěžuje.

Autor: Tereza Chlebounová, Euroskop; Politico.eu; 13.12.2018

seznámí s vývojem i s tím, že hlavním problémem pro řadu britských politiků zůstává takzvané záložní řešení pro režim na irské hranici.

© Zdroj: čtk

To je součástí dohody o vystoupení a v případě krachu dalších jednání o budoucím uspořádání vzájemných vztahů by v praxi znamenalo celní hranici mezi britským Severním Irskem a ostatními částmi Británie.

O zrušení takového stavu by přitom nemohla rozhodnout Británie sama, potřebovala by souhlas všech unijních zemí. Obě strany přitom předpokládají, že tato pojistka nikdy platit nebude, protože ji nahradí zatím neexistující a nedojednané trvalé řešení.

Chmelař: Změna dohody je nepravděpodobná

Summit by ve snaze pomoci Mayové prosadit dohodu v britském parlamentu mohl na politické úrovni ve formě nějaké deklarace dát britské straně určité záruky, míní Chmelař.

Samotná změna dojednané smlouvy je podle něj ovšem velice nepravděpodobná. "Obávám se, že dohodu o vystoupení už ani z technických nebo časových důvodů otevírat nebude možné," poznamenal Chmelař.

Podle dánského ministra zahraničí Anderse Samuelsená politická možnost určité věci "dovysvětlit" existuje vždy, ani podle něj ale znovuotevření textu dohody není možné.

Komise představila návrhy ke snížení dopadů tvrdého brexitu

Komise zveřejnila některé konkrétní právní návrhy, kterými chce EU připravit na situaci tvrdého brexitu. Jednostranná dočasná opatření, v některých případech ovšem předpokládající reciprocitu ze strany Londýna, upravují pro měsíce po 29. březnu 2019 oblasti jako jsou finanční služby, letecká či automobilová doprava nebo závazky související s ochranou klimatu.

"Tyto kroky nebudou - a nemohou - odstraňovat celkový dopad scénáře 'tvrdého brexitu', nijak nenahradí nedostatek přípravy ostatních zainteresovaných stran ani nejsou odrazem výhod plného členství v EU či podmínek přechodného období tak, jak je definováno v (připravené) dohodě o vystoupení," uvedla komise.

Členské státy a europarlament vyzvala, aby návrhy schválily rychle a umožnily jejich vstup v platnost ještě před datem brexitu.

Jedním z návrhů je například plán umožnit v případě mimosmluvního brexitu až do konce příštího roku britským přepravcům vozit zboží do zemí EU. Předpokladem ovšem je, že Londýn se vůči dopravcům ze zemí EU zachová reciprocně. Britským firmám ale už nebude umožněna takzvaná kabotáž, tedy transport zboží mezi dvěma místy v unii.

Tvrký brexit jako krajní řešení

Komise také členským zemím doporučila, aby se chovaly pragmaticky a v případě tvrdého britského odchodu zajistili, že britští občané žijící u nich ve chvíli brexitu budou moci na jejich území nadále pobývat legálně. Zajistit by také měly jistotu například ohledně jejich penzí či zdravotního pojištění.

Místopředseda Evropské komise Valdis Dombrovskis dnes zdůraznil, že unie dál stojí o britský odchod podle domluveného textu dohody o vystoupení.

"Výrazně by to minimalizovalo dopady a umožnilo nám připravit se pořádně na nové nastavení budoucích vztahů mezi EU a Británií," řekl novinářům.

Skeptické jsou i další unijní země

Michael Roth, německý státní tajemník pro evropské záležitosti dnes odsunul hlasování v britské sněmovně pro hrozící neúspěch označil za smutné. "Je to velice smutná situace, nejen pro lidi v Británii, ale pro nás v EU27. Vždyť my máme velmi velký zájem o těsnou a fungující spolupráci s Británií a doufáme, že dobrá kooperace bude moci pokračovat," poznamenal.

Francouzská ministryně pro Evropu Nathalie Loiseauová byla tvrdší, když novinářům připomněla, že evropská strana pro Britý už udělala hodně.

"Dohoda, která je na stole, je jediná možná. Souhlasili jsme s mnohými ústupky, abychom se k ní dostali," prohlásila. Pokud se britská strana nedokáže domluvit a text nedokáže přijmout, musí být podle ní unie připravena na tvrdý brexit 29. března příštího roku. "My se na to chystáme. Náš parlament nás v pondělí zavázal přijmout všechna potřebná opatření," dodala Francouzka.

Autor: Euroskop, čtk, 11.12.2018

Nejnutnější opatření pro ochranu unijních zájmů

Schválení "rozvodové smlouvy" ale vážne v britském parlamentu. Sto dní před datem britského odchodu, což je právě dnes, tak nejistota kolem podoby brexitu roste. "Protože víme, že riziko vzrůstá, musíme se pochopitelně připravit," podotkl Dombrovskis. Cílem podle něj je pro občany i firmy z 27 zemí EU tvrdý brexit "co nejlépe změkčit".

Navržená opatření jsou podle komise omezená na základní oblasti a absolutně nezbytná pro ochranu životních zájmů EU a tam, kde opatření ze strany samotných členských zemí nejsou dostatečná.

Pro případ britského odchodu bez dohody nyní Evropská komise například navrhuje dočasně umožnit lety mezi Británií a zeměmi unie jako jednostranné opatření po dobu jednoho roku. Komise bude moci například pozastavit či odmítnout autorizaci britských leteckých přepravců, pokud nebude přístup britské strany k evropským společnostem na odpovídající úrovni. Dočasně zajištěno bude také pokračování platnosti bezpečnostních certifikátů.

Klíčový finanční sektor

Podmínky pro automobilovou osobní dopravu by se podle podkladů EK měnit v podstatě neměly, řidičské průkazy si obě strany budou nadále uznávat. Někjaká zvláštní opatření komise nechystá ani pro autobusovou dopravu, zkomplikuje se ale například převážení domácích zvířat.

Pro britskou stranu významnou oblast finančních služeb chce komise po možném tvrdém brexitu upravit jen několika dočasnými a reciprocitou z britské strany podmíněnými opatřeními.

Mají pomoci finanční stabilitě tam, kde nebudou stačit kroky, které v rámci s možným tvrdým brexitem podnikají sami účastníci trhu. Komise ovšem také připomněla, že po brexitu bez dohody nebudou moci banky sídlící v Británii operovat na evropském trhu.

Autor: Euroskop, čtk, 19.12.2018

Eurozprávy z regionů

Podzimní škola a vztahy USA-EU

Od 15. do 19. listopadu 2018 se v Brně uskutečnila Podzimní škola evropské integrace. V rámci několikadenního cyklu přednášek a diskuzních panelů se účastníci mohli sejit s řadou zajímavých osobností z akademické, veřejné či soukromé sféry. Hlavním tématem, na něž se řečníci i účastníci snažili dívat z různých úhlů pohledu, byla budoucnost eurozóny a další směřování Evropské unie ve světle brexitu.

Podzimní školu evropské integrace organizoval think-tank Mendelova evropského centra ve spolupráci se Zastoupením Evropské komise v ČR, Eurocentrem Brno, střediskem Europe Direct a Provozně-ekonomickou fakultou Mendelovy univerzity v Brně.

V pondělí 19. 11. 2018 se v Knižně Jiřího Mahena konala debata na téma „Vztahy USA a EU“. Na této akci vystoupil Petr Kolář, bývalý velvyslanec ve Švédsku, Irsku, USA a Rusku, a Tomáš Prouza, bývalý státní tajemník pro evropské záležitosti.

V diskuzi byly zmíněny hlavní milníky ve vývoji společných vztahů již od samého počátku evropské integrace, americká podpora evropského projektu - což se ukázalo například po konci studené války při integraci postkomunistických zemí, nebo společná ekonomická důležitost (trh USA a EU tvoří 1/2 světového HDP a 30 % světového obchodu).

Tomáš Prouza se věnoval právě ekonomickým aspektům

Beseda Řekni YES a poznej svět

Ve středu 31. 10. 2018 jsme ve studentském klubu Kampa, který se nachází v kampusu Jihočeské univerzity, zorganizovali ve spolupráci se Zahraničním oddělením Jihočeské univerzity a Mezinárodním studentským klubem besedu s názvem „Řekni YES a poznej svět“.

Beseda se uskutečnila, v rámci kampaně Time to move, která má za úkol představit mladým lidem možnosti, skrz které mohou studovat nebo pracovat v zahraničí. Eurocentrum zde prezentovalo informace o programu Erasmus + a Evropském sboru solidarity. Zmíněny byly také možnosti práce v institucích Evropské unie a byl zde rovněž představen Evropský úřad pro výběr personálu.

Kromě Eurocentra zde vystoupili také zástupci Zahraničního oddělení JU, Mezinárodního studentského klubu, studentského spolku AIESEC a se svými příběhy z programu Erasmus + seznámily publikum dvě studentky, které studovaly v rámci tohoto programu ve Španělsku a na Islandu.

Na besedě nechyběli také mezinárodní studenti, kteří přijeli do

Rakouský večer

Čtvrtek 1. 11. 2018 byl v kulturním klubu Horká Vana ve znamení Rakouského večera. Tento večer jsme uspořádali ve spolupráci s Europe Direct k příležitosti rakouského předsednictví Radě EU a také v rámci Evropského roku kulturního dědictví.

vzájemných vztahů. Předmětem diskuze byla hlavně obchodní dohoda TTIP, jejíž vyjednávání však prozatím zůstává na mrtvém bodě. Mezi ta nejsložitější témata patří hlavně veřejné zakázky a potravinářský sektor (co se týče potravinářského sektoru, tak neshoda panuje v oblasti geneticky modifikovaných potravin). I přes nynější status quo však zazněla i naděje, že by se nakonec jednání mohla opět rozběhnout, už kvůli důležitosti ekonomické provázanosti.

Dalším důležitým jsou politické a bezpečnostní vazby, kdy se diskutuje zejména o navyšování rozpočtu do společné obrany v rámci NATO. Současný prezident Trump dlouhodobě zdůrazňuje požadavek navýšení rozpočtu do obrany, tato debata se točí kolem 2 % HDP. Dalším předmětem debaty je také možná budoucnost společné evropské armády a její vliv na vzájemné americko-unijní vztahy.

Petr Kolář mohl dodat své zajímavé osobní zkušenosti s fungováním americké politiky na nejvyšší úrovni a v souvislosti s tím se diskutovalo také o tom, zda je pravděpodobné znovuzvolení současného amerického prezidenta.

V diskuzi byl také zdůrazněn fakt, že i přes občasná rozpory zůstávají vztahy Evropské unie a Spojených států amerických velmi důležité pro obě strany.

Autor: Angelika Gergelová, Eurocentrum Brno

České republiky v rámci programu Erasmus +, kteří si sebou přinesli typické občerstvení z jejich země, které poté mohli zájemci ochutnávat. Součástí byl také kvíz na studijní a pracovní mobility, kdy účastníci mohli soutěžit přes mobilní aplikaci Kahoot! Nejlepší tři soutěžící obdrželi odměnu ve formě zajímavých propagačních předmětů.

Autor: Kateřina Patáková, Eurocentrum České Budějovice

Hlavním hostem večera byla paní Mgr. Pavla Apostolaki, která poslední roky tráví pracovní v Rakousku, kde poznává gastronomickou kulturu a kulinařské zvyky místních obyvatel. Ve své přednášce „Hříšně chutná Vídeň“ seznámila publikum velmi podrobně s vídeňskou gastronomií. Posluchače zavedla do

nejzajímavějších gastronomických podniků, představila jim nejlepší pochoutky a seznámila je s gastronomickými zvyky Vídeňanů.

V další části rakouského večera probíhala tradiční ochutnávka rakouských specialit. Výběr pokrmů byl velmi bohatý a pestrý. Účastníci mohli ochutnat kanapky s tyrolským špekem, sýrové noky s hlávkovým zelím, bílé miniklobásy s křenem a jablkem, vídeňský telecí řízek, bramborový salát, meruňkové knedlíky a císařský trhanec. V neposlední řadě si mohli zájemci otestovat své znalosti kvízem „Co víte o Rakousku?“, kde měli správně odpovědět na otázky, týkající se zajímavosti Rakouska. Na závěr jsme vylosovali tři šťastlivce, ze soutěživých s nejméně chybnými odpověďmi, kteří si odnesli malý dáreček.

Autor: Kateřina Patáková, Eurocentrum České Budějovice

Seminář Podpora kulturních a vzdělávacích projektů

Bezplatný seminář s názvem Podpora kulturních a vzdělávacích projektů se uskutečnil 5. 11. 2018 v Zastupitelském sále na Krajském úřadě Jihočeského kraje v Českých Budějovicích.

Na začátku semináře bylo představeno Eurocentrum a poté se prezentovaly programy Evropa pro občany, Kreativní Evropa, Erasmus +, Mezinárodní visehradský fond a přeshraniční spolupráce Interreg V-A Rakousko Česká republika.

Seminář měl za úkol účastníky seznámit s tím, jaké možnosti financování jednotlivé programy nabízejí, jaké jsou podmínky pro úspěšného žadatele a případně představit novinky.

Mezi posluchači byli zástupci z řad škol, neziskových organizací, knihoven, kulturních organizací, občanských společností, úřadů práce, obecních úřadů a také institucí zabývajících se poradenstvím.

Autor: Kateřina Patáková, Eurocentrum České Budějovice

Beseda Média - je u nás a v EU ohrožena svoboda slova?

Na 40 zájemců se zúčastnilo debaty o současné situaci v evropském mediálním prostoru. Pozvání do diskuze přijali Adam Černý, předseda Syndikátu novinářů ČR a Lenka Vašková Císařová z katedry Mediálních studií a žurnalistiky MU.

Hlavním tématem byla diskuze o roli médií jako obránce demokratických hodnot ve společnosti. Z debaty též vyplynulo, že jedním z důležitých bodů, který v souvislosti s médii vnímají zejména mladí lidé je současné schvalování legislativy ve věci nastavení autorských práv a jejich používání v mediálním prostoru.

Autor: Miroslav Krša, Eurocentrum Olomouc

Velvyslanec Spolkové republiky Německo přednášel v Ostravě

V listopadu jsme měli možnost přivítat dalšího vzácného hosta, tentokrát do Ostravy zamířil velvyslanec Spolkové republiky Německo v České republice, Jeho Excelence Dr. Christoph Israng. Tuto návštěvu Ostravy věnoval zejména setkání se studenty Ostravské univerzity, a to hned na dvou pracovištích.

Dopoledne pana velvyslance hostila katedra sociální geografie a regionálního rozvoje. Při své přednášce přiblížil studentům i akademikům současnou pozici Německa v rámci mezinárodních vztahů a zároveň se věnoval spojenectví s Českou republikou. Velkou pozornost věnoval také tématu bezpečnosti a spolupráce v rámci Evropské unie či aktuálním výzvam, kterým Evropa musí čelit. Dotazy z publika směřovaly např. k tématu průmyslu 4.0, vnímání EU mezi veřejností či k problematice snižování emisí v ovzduší. Po ukončení první přednášky se pan velvyslanec sešel u

oběda s rektorem a dalšími zástupci Ostravské univerzity.

V odpoledních hodinách pak proběhla druhá přednáška, tentokrát pod taktovkou katedry germanistiky. Pan velvyslanec proslovil přednášku s názvem „Německo jako partner České republiky: úspěchy a výzvy“, jejíž obsah zahrnoval podnětné impulzy k následné diskuzi. Široké spektrum dotazů z řad studentů i vyučujících odráželo hluboký zájem o možnosti mnohostranné spolupráce a dalšího rozvoje bilaterálních vztahů. Po zakončení oficiálního programu proběhlo ještě neformální setkání pana velvyslance se členy katedry a zástupci vyučujících němčiny na středních školách v regionu, kde se hovořilo mj. o podílu výuky němčiny v rámci vzdělávacího procesu.

Děkujeme doc. RNDr. Petru Rumpelovi, Ph.D. a prof. PhDr. Lence Vaňkové, Dr. za spolupráci a úspěšnou realizaci celého programu návštěvy na půdě Ostravské univerzity.

Autor: Lenka Fonioková, Eurocentrum Ostrava

Polské dny v Ostravě

V rámci cyklu „Skryté perly kulturního dědictví Evropy“ jsme tentokrát vyrazili do Polska. Tyto besedy u příležitosti Evropského roku kulturního dědictví pořádáme v pravidelných intervalech ve spolupráci se střediskem Evropy Direct Ostrava a pobočkami Knihovny města Ostrava. A proč zrovna Polsko? V Ostravě totiž zrovna probíhaly Polské dny, do kterých jsme se právě i touto besedou rozhodli zapojit.

Hovořit o zajímavostech Polska v regionu, který má na tuto zemi silné vazby a kde jsou znalosti o těchto sousedech poměrně vysoké, není zcela lehký úkol. Absolvent polonistiky, cestovatel a průvodce Jiří Šimon si s tím však hravě poradil. Hned na úvod avizoval: „Zkusím Vám dnes představit Polsko z perspektivy, jak jej možná neznáte“. Na místo tradičních turistických destinací, jako je např. Krakov či Gdaňsk, jsme se vypravili do východních končin Polska.

Velmi poutavé bylo např. putování za náboženskými menšinami

V Hradci Králové proběhla vernisáž výstavy nejlepších snímků fotosoutěže Kulturní dědictví Evropy 2018

Dne 1. listopadu 2018 proběhla v referenčním centru Knihovny města Hradce Králové slavnostní vernisáž výstavy nejlepších snímků amatérských fotografů na téma „KULTURNÍ DĚDICTVÍ EVROPY“ spojená s vyhlášením vítězných snímků

Polska, které často považujeme za čistě katolickou zemi. O to překvapující bylo setkat se na jejich území se Starověrci či Tatary a pozorovat různé kulturní vlivy a jejich vzájemné mísení. Chybět nemohly také zmínky o místní gastronomii a tradičních pochutinách, z nichž některé mohli návštěvníci během besedy také ochutnat.

Ve dnech 28. 10. – 11. 11. 2018 proběhlo v rámci Polských dní v Ostravě více než třicet akcí a aktivit. Hlavními organizátory celé akce byli Polský institut v Praze, Centrum Pant a Europe Direct Ostrava. Rozmanitý program, který nabízel odborné přednášky, debaty, degustace, kulturní či hudební představení pak pomáhala realizovat řada regionálních partnerů a jsme rádi, že i Eurocentrum Ostrava mohlo být u toho. Děkujeme a již se těšíme, co přinese další ročník! Více na webu www.polske-dny.cz.

Autor: Lenka Fonioková, Eurocentrum Ostrava

a předáním cen výhercům.

Fotosoutěž byla organizována k příležitosti vyhlášení Evropského roku kulturního dědictví 2018 a probíhala v termínu od 18. června

EUROLISTY

do 21. září 2018. Účastnit se v ní mohli všichni amatérští fotografové v celé ČR ve věku od 15 let. Letošní ročník fotosoutěže se řídil heslem „Sdílejte s námi naši společnou minulost a budoucnost!“ a jeho cílem bylo povzbudit ještě více lidí k objevování a prozkoumávání evropského kulturního dědictví a posílit pocit příslušnosti ke společné evropské rodině. Účastníci soutěžili ve dvou kategoriích - Památky a Tradice.

Do regionálních kanceláří Eurocenter dorazilo rekordních 70 soutěžních snímků. Početnější kategorií byla kategorie PAMÁTKY s celkovým počtem 50 snímků. V kategorii TRADICE soutěžilo 20 snímků.

Odborná porota složená z profesionálních fotografů vybrala ty nejlepší snímky z každé kategorie a autoři vítězných fotografií obdrželi hodnotné ceny v podobě vědomostní hry Evropa: otázky a

odpovědi v hodnotě 700 Kč, cestovatelského balíčku v hodnotě 1000 Kč a voucherů společnosti STUDENT AGENCY na nákup jízdenek v hodnotě 2000 Kč.

Vítězné a ty nejzdařilejší soutěžní fotografie jsou až do konce měsíce listopadu vystaveny v referenčním centru Knihovny města Hradce Králové. V měsíci prosinci lze výstavu zhlédnout v Pardubicích a následně v Liberci.

Hlavními organizátory fotosoutěže jsou Eurocentra Pardubice a Hradec Králové a informační centra Europe Direct Pardubice a Europe Direct Hradec Králové, partnerem pak Eurocentrum Liberec.

Autor: Lucie Boukalová, Eurocentrum Pardubice

V Pardubicích se diskutovalo o budoucnosti rozpočtu EU

Dne 9. listopadu proběhlo zajímavé diskusní setkání nejen odborníků na evropské úrovni s regionálními stakeholdery a zástupci firem v Pardubickém kraji na téma **Budoucnost rozpočtu EU po roce 2020 z pohledu regionů**. Akce proběhla na Krajském úřadě Pardubického kraje, v sále Jana Kašpara. Setkání bylo určeno zástupcům veřejné správy, sociálním partnerům a dalším stakeholderům, a současně bylo příspěvkem do národní debaty o českých prioritách pro budoucí rozpočet EU.

Evropská komise představila počátkem května návrh víceletého finančního rámce pro období po roce 2020. Reaguje v něm na odchod Velké Británie i na nové výzvy, kterým EU v současné době

čelí. Českou republiku tradičně zajímá zejména oblast kohezní politiky a dotací na zemědělství. Na semináři se tak účastníci mohli dozvědět odpověď na otázku: Na co by se měli čeští vyjednavači z pohledu Pardubického kraje zaměřit?

Hovořilo se například o vzrůstu objemu finančních prostředků v poměru k HND, o individuálním přístupu Evropské komise, zohledňujícím nová kritéria jako je například nezaměstnanost nebo nízká úroveň vzdělání. Dalším tématem bylo posilování participace a odpovědnosti za hospodaření s prostředky kohezní politiky ze strany států, regionů a dalších aktérů, což se má mimo jiné projevit v míře spolufinancování, či priority podpory kohezní politiky. Nechybělo ani téma centralizace programů a jejich (ne)využívání ze strany nejen ČR, jaké příležitosti tyto programy nabízejí a jak lze podíl úspěšných žadatelů zvýšit.

V diskusi vystoupil Tomáš Zdechovský, člen výboru pro rozpočtovou kontrolu a poslanec Evropského parlamentu, Zdeněk Semorád, náměstek ministryně pro místní rozvoj, Sekce evropských programů, Jiří Doležal, předseda Krajské hospodářské komory Pardubického kraje a Petr Zahradník, ekonom, člen analytického týmu České spořitelny a Evropského hospodářského a sociálního výboru. Diskusí provedl moderátor Jan Vitásek, vydavatel EURACTIV.cz.

Diskusní setkání pořádal EURACTIV.cz ve spolupráci s Českou spořitelnou a Eurocentrem Pardubice.

Autor: Lucie Boukalová, Eurocentrum Pardubice

Středoškoláci v Plzni se stali na den europoslanci a ministři

Poslední říjnový den 31. 10. 2018 se v Plzni uskutečnil projekt „Rozhoduj o Evropě: Staň se na den tvůrcem evropské politiky“. V zastupitelském sále na Krajském úřadě Plzeňského kraje se tento rok sešli středoškoláci z Plzeňského kraje v rolích členů Evropského parlamentu a Rady Evropské unie, aby na půdě svého orgánu i společně jednali o omezování používání plastů.

Regionální semináře tohoto projektu pořádané neziskovou organizací EUTIS ve spolupráci se sítěmi Eurocenter a Europe Directů umožňují středoškolským studentům z České a Slovenské republiky se vcítit na jeden den do rolí europoslanců a ministrů členských států Evropské unie a rozhodovat o vzniku a podobě

nových legislativ. Studenti si také na vlastní kůži vyzkouší, jak těžké je prosadit své požadavky a že ve většině případů úspěšnost vyjednávání závisí na ochotě dělat kompromisy. Součástí letošní simulace byl také strukturovaný dialog s vybranými odborníky z Plzeňského kraje.

Po oficiálním zahájení akce a seznámení zástupců institucí s průběhem dne a jednacím řádem došlo k samostatnému jednání o směrnici na půdě Evropského parlamentu a Rady Evropské unie na téma omezení dopadu plastových výrobků na životní prostředí. Studentům byl již předem přidělen členský stát či politická frakce a jejich pozice k projednávané problematice, aby byli obeznámeni s tím, jaký postoj mají hájit a případně jaké návrhy se mají snažit

EUROLISTY

prosazovat. V obou institucích probíhala simulace podobně nejprve europoslanci či ministři vyjádřili svůj postoj ke směrnici jako celku a poté k jednotlivým článkům a bodům legislativního návrhu Evropské komise, přičemž se studenti mohli vyjadřovat či dotazovat svých kolegů ohledně jejich postojů a návrhů. Po projednání všech článků mohli studenti přijít s návrhy na změny článků, o kterých se po jejich zdůvodnění navrhovatelem hlasovalo. Dopolední jednání završila pauza na oběd.

Odpolední část simulace se nesla v podobném duchu, avšak jednání bylo pro obě instituce společné. První částí společného jednání bylo seznámení ministrů s odhlasovanými změnami směrnice v dopoledním jednání Evropského parlamentu a naopak. Mezi studenty probíhala ohledně některých bodů velmi vášnivá diskuze. Následovalo hlasování o jednotlivých pozměňovacích návrzích návrhy schválené nadpoloviční většinou byly přidány do konečného návrhu legislativy. Posledním bodem odpoledního jednání bylo hlasování o společně vytvořeném návrhu legislativy, který byl nakonec nejnižším možným počtem hlasů přijat.

Součástí odpoledního programu simulace byl pak také strukturovaný dialog s krajskými odborníky z oblasti školství, zdravotnictví a regionálního rozvoje. Studenti měli na výběr ze tří témat z každé oblasti, přičemž si odhlasovali diskuzi o podpoře technického vzdělávání, dostupnosti zdravotní záchranné služby a dostupnosti pracovních míst v Plzeňském kraji.

Na závěr byli z každé instituce vyhodnoceni tři nejlepší europoslanci a ministři, kteří obdrželi hodnotné ceny. Mezi hodnocené kategorie patřila například schopnost prosadit své

návrhy, přijít s konstruktivními návrhy a kritikou, ale i schopnost obhajovat stanovisko své frakce či státu. Vítězové z obou institucí dostali pozvání na pětidenní simulaci pro celou Českou a Slovenskou republiku, která se uskuteční v Brně. Ostatní však nemusí zoufat a mohou se na tuto simulaci také přihlásit, přičemž jejich výběr bude probíhat na základě jimi napsaného eseje na téma Budoucnost v Evropě. Zástupcům Plzeňského kraje přejeme hodně štěstí a držíme jim palce.

Autor: Markéta Hanzlíčková, stážistka Eurocentra Plzeň

I v Plzni se mohli zájemci opět připravit na výběrové řízení do unijních institucí

Dne 7. listopadu 2018 se v Plzni na půdě Fakulty právnické ZČU uskutečnil seminář o tom, jak získat práci v evropských institucích. Seminář vedl ředitel společnosti Euphorum a uznávaný expert na přípravu uchazečů na EPSO testy Marcus Delacor.

V Plzni se diskutovalo o ekonomických dopadech brexitu

Ve čtvrtek 22. listopadu 2018 se v prostorách Fakulty ekonomické Západočeské univerzity v Plzni uskutečnila přednáška s názvem "Otřese brexit vnitřním trhem EU?". Se studenty přijel diskutovat Martin Bednář, ředitel odboru evropských záležitostí a vnitřního trhu Ministerstva průmyslu

a obchodu ČR.

Akcí o pracovních příležitostech v institucích EU a konkurzech do těchto institucí, zajišťovaných Evropským úřadem pro výběr personálu (EPSO), uspořádalo Eurocentrum Plzeň ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR v rámci naplňování vládní Strategie podpory občanů ČR v institucích EU.

Na úvod byl účastníkům nejprve představen program EU Careers Ambassadors a možnosti stáží v evropských institucích. Následně měli studenti možnost vyzkoušet si otázky prvního kola výběrového řízení do institucí EU, které testují abstraktní, matematické, verbální a situační uvažování kandidátů.

Těmito prvotními EPSO testy psanými na počítači projde ze zhruba 25 tisíc uchazečů přibližně 1600 kandidátů a z nich se pak přes prostřední počítačový test dostane 300 do Assessment Centra. Proto je důležité se na EPSO testy dobře připravit a pořádně si je nacvičit, s čímž zájemcům poradil Marcus Delacor.

Na závěr měli studenti také možnost si s ním ještě osobně pohovořit a zeptat se na další otázky, které je zajímaly.

Autor: Kristýna Sýkorová, stážistka Eurocentra Plzeň

brexitu a na závěr představil jeho možné důsledky jak pro samotné Spojené království, vnitřní trh EU, tak i pro Českou republiku, která je na 5. příčce exportního žebříčku do Spojeného království.

Studenti měli možnost se během přednášky zapojit prostřednictvím vlastních argumentů a soutěžit mezi sebou v pomyslných skupinách, ve kterých sbírali body za správné odpovědi. Po přednášce a společné diskusi si studenti mohli s Martinem Bednářem ještě pohovořit osobně.

Autor: Kristýna Sýkorová, stážistka Eurocentra Plzeň

V Plzeňském a Jihočeském kraji odkrývali návštěvníci Perly Rakouska

V druhé půli listopadu se uskutečnila v Plzeňském a Jihočeském kraji série čtyř přednášek s názvem „Perly Rakouska“ u příležitosti rakouského předsednictví Radě EU. Cestovatelské besedy odhalující krásy a některé shodné rysy naší sousední země, s níž jsme měli několik století společné dějiny, se těšily velkému zájmu.

V Rokycanech se jako tradičně beseda uskutečnila ve spolupráci s Městskou knihovnou Rokycany a v Nepomuku ve spolupráci s Městským muzeem a galerií a navázala na cyklus přednášek o památkách členských států Unie v rámci letošního Evropského roku kulturního dědictví. Další Perly Rakouska se pak zaleskly v Břasích a v Jihočeské vědecké knihovně v Českých Budějovicích.

Průvodkyněmi návštěvníků cestovatelských besed byly zaměstnankyně Eurocenter Plzeň a České Budějovice. Na samotný úvod nejprve představily Eurocentra a přiblížily institut předsednictví Radě EU. O Rakousku se pak účastníci dozvěděli mnoho zajímavostí z historie či kultury a hlavně měli příležitost si nejen prostřednictvím krátkých videí, ale i fotografií prohlédnout konkrétní města a místa, kam by jako turisté mohli zavítat. A tak získali představu, že Rakousko není jen důležitou alpskou lyžařskou destinací, ale je rovněž bohaté na kulturní památky.

Z významných rakouských měst se návštěvníci skrze videa i fotoprezentace podívali do Štýrského Hradce, jehož hrad Schlossberg je zapsán v Guinnessově knize rekordů jako nejhůře dobytelná pevnost, dále do Lince, kde strávil své mládí Adolf Hitler, který plánoval velký rozvoj města, v němž chtěl otevřít

největší galerii umění na světě, poté do Salcburku, rodného Mozartova města, kde lze v původní Fürstově cukrárně zakoupit tradiční pralinky Mozartovy koule, vyráběné již přes sto let. Samozřejmě nemohlo chybět ani nádherné město na krásném modrém Dunaji Vídeň.

Hlavní město Rakouska se v celosvětovém seznamu měst podle kvality života sestavovaném každoročně konzultační newyorskou společností Mercer již osmkrát za sebou v posledních letech umístilo na první příčce. A to jistě i zásluhou bohaté městské zeleně, kde v nejnámějších parcích Stadtparku a Burggartenu lze obdivovat sochy hudebních velikanů spjatých s Vídní Mozarta či Johanna Strausse.

Účastníci se mimo jiné dozvěděli, proč a od kdy je tato noblesní metropole spjatá s kavárnami, fiakry, valčíky či Sacherovým dortem. První, kdo připravil Vídeňanům kávu, byl Polák Georg Kolschitzky, jenž tento lahodný nápoj poznal na svých cestách po Orientu. Když v roce 1683 odtáhla od bran Vídně turecká vojska, zůstaly tam po nich krom jiného pytle s kávou. Všichni si tehdy mysleli, že je to potrava pro velbloudy – nebyť Kolschitzkého na kávě by si už koncem 17. století asi hromadně nepochutnávali.

O století později vzniklo ve Vídni na sto licencovaných kaváren, počátkem 20. století přes tisíc, dnes je jich tam na dva tisíce. Zhruba ve stejné době jako císař Leopold I. udělil první licence čtyřem kavárnám, udělil koncem 17. století také licenci prvnímu vídeňskému fiakristovi. Název fiakrů pochází z Paříže a je odvozen od jména hostince Auberge Saint-Fiacre s malbou irského mnicha na fasádě, odkud vyjízděly fiakry do pařížských ulic. Fiakry tehdy plnily funkci taxíků a na přelomu 19. a 20. století jich po Vídni jezdilo kolem tisícovky – do současnosti se jich uchovalo jako turistická atrakce zhruba sto. Nejčastěji vyjízďejí od Dómu svatého Štěpána, jehož gigantická věž zvaná familiárně „Steffl“ zaujímá mezi chrámovými věžemi planety 11. místo a zvon zvaný Pummerin je zase druhým největším v Evropě.

Na vídeňské peší zóně označované díky luxusním obchodům a tvaru jako „zlaté U“ najdeme nejen obchody Julius Meinl či Swarovski, jejichž zakladatelé se narodili a vyučili v Čechách, ale také světoznámý hotel Sacher. Jeho historie se začala psát v roce 1876 a na jejím začátku stál Eduard Sacher – syn Franze Sachera, cukráře u knížete Metternicha a tvůrce legendárního Sacherova dortu. Podnikavý Eduard Sacher koupil tehdy nedaleko nové operní budovy staré divadlo, které přebudoval na luxusní hotel, na jehož dlouhém seznamu prominentních hostů bychom našli například

královnu Albžbětu II., J. F. Kennedyho, Belmonda, Sophii Loren či Johna Lennona.

Návštěvníci přednášek se seznámili i s dalšími rakouskými památkami UNESCO barokním zámek Schönbrunnem, letním sídlem habsburských císařů, kde v zrcadlovém sále odehrál pro Marii Terezii soukromý koncert Mozart a velká galerie zase hostila v letech 1814-1815 Vídeňský kongres či se v ní roku 1961 uskutečnila památná schůzka prezidentů J. F. Kennedyho a Chruščova.

Dále také s první skutečnou horskou železnicí Semmeringskou, krajinou Nezdiderského jezera, zajímavými místy údolí Wachau jako městem Melk, Kremže či Dürnstein, krajinou v alpské oblasti Hallstatt-Dachstein s malebným jezerem a romantickou obcí

V čem se Češi a Slováci (ne)shodnou?

Lze v kontextu evropské integrace mluvit o společných československých postojích? Na kterých tématech se Češi a Slováci v Evropské unii shodnou a kde se naopak rozcházejí? Tyto otázky byly předmětem debaty z cyklu EU± pořádané v pondělí 22. října 2018 u příležitosti 100. výročí od vzniku Československa Institutem pro evropskou politiku EUROPEUM.

Debaty na téma česko-slovenských vztahů ve Skautském institutu se zúčastnil velvyslanec Slovenské republiky Peter Weiss, profesor Fakulty sociálních věd Univerzity Karlovy Ivo Šlosarčík a ředitel Institutu pro evropskou politiku EUROPEUM Vladimír Bartovič. Celou debatu moderoval analytik institutu Europeum Vít Havelka.

Rozdílné pohledy Čechů a Slováků na Evropu

V průběhu 20. století si byli Češi a Slováci blízcí i vzdálení, ale nakonec do Evropské unie vstupovali v roce 2004 jako dva samostatní hráči. Peter Weiss hodnotil vztahy mezi Čechy a Slováků po 25 letech velice pozitivně. Připomněl dobře zvládnuté rozdělení, tehdejší nejasnou budoucnost Slovenska, které nemohlo „zůstat v ohradě“, a dále připomněl i vůli a „prointegrační energii“, které Slovensko dostaly až do Evropské unie. Vztah Slovenska k Evropské unii byl podle něj vždy lepší než v Čechách, což dokazuje i relativně brzké přijetí eura.

Ivo Šlosarčík navázal na slovenského velvyslance vlastním pohledem na rozdílné vnímání přistoupení do EU na Slovensku a v Česku. Zatímco Slovensko si jasně uvědomovalo, že členství není samozřejmé, Česká republika k tomu přistupovala způsobem „my tedy vstoupíme, ale je to od nás velice vstřícný krok, že se podílíme na evropském integračním procesu“.

Jaké kosmické aktivity zajišťuje agentura GSA?

Jak probíhá vyslání družic na oběžnou dráhu? Jak funguje evropská družicová satelitní navigace? A jak usnadňuje život pilotům nebo záchranářům? To všechno se mohli návštěvníci nejen dozvědět, ale také si sami vyzkoušet během Dnů otevřených dveří Agentury pro evropský globální navigační družicový systém (GSA), které proběhly 16. a 17. listopadu v Praze.

Dny otevřených dveří Agentury GSA tvořily součást akce Czech Space Week (Český vesmírný týden), během nějž se od 9. do 18. listopadu uskutečnily v Praze a Brně semináře, workshopy, odborné

Hallstatt, Obří a Mamutí jeskyně či solnými doly. V Alpách (také ještě v rámci Solné komory) se pak nachází další památka zapsaná na seznamu UNESCO, a to prehistorická kůlová obydlí u jezera Mondsee.

Závěrem účastníci besed ochutnali nachystané tematické občerstvení a poslechli si zajímavosti o rakouské kuchyni, kde je možné najít vlivem několika staletí společné habsburské monarchie mnohá shodná jídla jako řízek, guláš, knedlík, tvarohové knedlíky či štrůdl. Leckteré pokrmy mají navíc v rakouské němčině téměř stejné pojmenování jako v češtině, ať už se třeba jedná o křen, koláče, povidla, rybíz, buchtu, palačinky či švestky.

Autor: Jana Němcová, Eurocentrum Plzeň

K rozdělení Československa Šlosarčík dodal, že Česká republika dokázala odolat pokušení to Slovákům „osolit“. Když měla Slovenská republika problémy, Česká republika jí vždy podporovala, pomáhala jak na bilaterální úrovni, tak na úrovni Evropské unie. Tento krok i přes rozpad federace napomohl tomu, že máme dnes tak dobré vztahy.

Jak se vyvíjely vztahy Česka a Slovenska po rozdělení

Když vstupovala Česká republika do Evropské unie, Vladimír Bartovič již pracoval v institutu EUROPEUM, proto celou situaci bral ne jako práci, ale spíše jako misi. Vzhledem k tomu, že polovina jeho rodiny pochází ze Slovenska, bylo to právě slovenské přistoupení k EU, které bral více emocionálně. „Tam byla cesta tvrdě vybojovaná, nebyla tak samozřejmá jako v Česku“, což poznamenává vztah občanů obou zemí k Evropské unii.

Rozdělení Československa bylo hladké z velké části proto, že si Mečiar s Klausem rozuměli. Bylo uzavřeno 26 bilaterálních smluv. Pak ale vztahy přibližně na 4 roky utichly a neproběhla žádná státní návštěva. Zlom přišel teprve až potom, co k sobě tehdejší premiéři Zeman a Dzurinda našli cestu a byli schopní rychle najít technická a politická řešení federálního majetku.

Diskuze dále pokračovala otázkami z publika. Řešila se nejen otázka postoje Čechů a Slováků k Evropské unii obecně, ale i otázka rozdílných témat, mezi které patří eurozóna nebo debata o budoucnosti EU, a témat společných, kterými jsou V4, kohezní politika, zemědělská politika, evropský rozpočet nebo migrační krize. Fakt, že jsou česko-slovenské vztahy tak dobré je dán tím, že nejsou ničím zatížené. A také proto je letos rozhodně co slavit.

Autor: Lucie Vinařská, psáno pro Euroskop

konference, speciální promítání nebo třeba koncert filmové sci-fi hudby.

Vesmírný týden je vyvrcholením celoročního programu Czech Space Year (Český vesmírný rok), který připomíná významnou historii české kosmonautiky. Česko letos slaví 40 let od cesty prvního českého i evropského kosmonauta Vladimíra Remka do vesmíru a zároveň od vypuštění prvního českého satelitu MAGION 1 na oběžnou dráhu. Uplynulo také 10 let od chvíle, kdy se Česká republika stala členem Evropské kosmické agentury.

Agentura GSA uvítala ve svém sídle v pražských Holešovicích jak školy, tak širokou veřejnost. Návštěvníci měli možnost poznat celý proces, za který je agentura zodpovědná – od vypuštění rakety, která vynese družice na oběžnou dráhu, až po fungování a zlepšování služeb navigačního družicového systému.

Vesmírné systémy v akci

Díky virtuální realitě si mohli zájemci na vlastní kůži vyzkoušet záchrannou operaci v horách nebo na moři, při které záchranáři využívají signál evropského satelitního navigačního systému Galileo. Měli také příležitost usednout za knipl letadla a pokusit se s ním přistát za špatné viditelnosti jen s pomocí satelitní navigace.

K vidění byly také modely družic Galileo v různých konfiguracích, aby si tak veřejnost mohla udělat představu, s čím zaměstnanci agentury pracují. Návštěvníci se mohli také podívat na start rakety nesoucí satelity do vesmíru nebo si prohlédnout, jaké chytré telefony využívají služby systému Galileo. Nejen pro školy agentura připravila vzdělávací semináře o svých kosmických

Česko-americké vztahy a současné politické výzvy

Dne 14. listopadu 2018 se v prostorách Sněmovny 7 uskutečnila veřejná diskuze nazvaná "Česko-americké spojenectví: tradice-zájmy-budoucnost." Hlavními řečníky byli bývalý velvyslanec v USA a Rusku Petr Kolář a bývalý předseda Vojenského výboru NATO gen. Petr Pavel. Diskuzi moderoval Radko Hokovský z think-tanku Evropské hodnoty, který diskuzní setkání pořádal.

Diskuze na téma česko-amerických vztahů se uskutečnila v rámci oslav 100. výročí vzniku samostatného československého státu, při kterém USA podpořily zájmy československé diplomacie a hrály významnou roli při etablování Československa jako takového. V rámci úvodních proslovů se řečníci věnovali 100. výročí, aby se později dotkli vývoje a současného stavu česko-amerických, potažmo euro-amerických vztahů.

Petr Kolář, s ohledem na své působení na Ministerstvu zahraničních věcí, se zabýval rozměrem politickým a diplomatickým. Úvodem zmínil základní hodnoty, které byly pro vznikající Československo typické, a poznamenal, že: „je třeba je neustále připomínat, jelikož

aktivitách, fungování systému Galileo a zpřesňujícího satelitního navigačního systému EGNOS. Kromě toho se návštěvníci mohli zúčastnit kvízů a soutěží nebo si třeba vyfotit selfie ve vesmíru.

Studenti navrhli, jak využít kosmické technologie v běžném životě

V rámci akce Czech Space Week proběhla také 24hodinová technologická soutěž pro studenty Space Applications Hackathon. V ní se spolu utkaly týmy, které měly za úkol vymyslet, jak technologie z vesmíru využít na Zemi. Obdobné soutěže se konají i v mezinárodním měřítku a českým týmům se v nich daří uspět. Navrhly například speciální hodinky s GPS pro děti s epilepsií, které upozorňují na blížící se záchvat, nebo systém na značení polohy balíků slámy na rozlehlých polích, který zefektivňuje jejich sběr.

Soutěž Space Applications Hackathon uspořádal inkubátor ESA BIC Prague, který podporuje a rozvíjí startupy, jež chtějí ve svých

komerčních produktech či službách využívat vesmírné technologie nebo systémy. Česká republika se stala první zemí bývalého východního bloku, která inkubátor ve spolupráci s Evropskou kosmickou agenturou založila.

Autor: Tereza Chlebounová, Euroskop

značná část z nich je platná i dnes.“ Vyzdvihl zejména hodnoty právního státu, demokracie, lidských práv a svobody.

Bývalý předseda Vojenského výboru NATO Petr Pavel se zaměřil na bezpečnostní a vojenskou dimenzi spolupráce při vzniku Československa, vojensko-politický vliv USA na formování první republiky a posléze také na současnou bezpečnostní spolupráci ČR a EU s USA.

Velká část debaty, s ohledem na profesní zaměření panelistů, se zaměřovala na současný vývoj v mezinárodních vztazích, otázky obrany a bezpečnosti, téma hybridních hrozeb v EU či energetiky.

Vznikne evropská armáda?

Téma společné armády je v poslední době v evropském politickém a žurnalistickém diskurzu často skloňována otázka. Mezi hlavní zastánce této myšlenky patří bezesporu francouzský prezident Emmanuel Macron, který se pro tento koncept již několikrát vyslovil. Nedávno tak učinil v souvislosti se 100. výročím konce

první světové války.

Tohoto tématu se chopil zejména gen. Petr Pavel. Dle něj je úzká spolupráce určitě krok správným směrem, avšak nejdříve je potřeba vyjasnit, co se od tohoto konceptu očekává. Nejprve je nutné definovat, o co by se v případě vzniku armády jednalo, jak by byla pojata, jakou roli by měla plnit a v jakém vztahu by byla k Alianci (jestli ji má doplnit, nebo s ní „soupeřit“ nebo dokonce nahradit).

„Jednalo by se o evropskou armádu, armádu EU nebo o evropský pilíř NATO?“ položil si otázku Pavel. To vše je potřeba podrobit diskusi a definovat si, co se tímto termínem vůbec myslí, než se samotným konceptem budeme zabývat.

Primárně se jedná o definici priorit a následných investic do konkrétních oblastí. Je totiž pravděpodobné, že v případě, že se posílí evropská dimenze obranné spolupráce, dojde k oslabení té severoatlantické. „K tomuto prostě musí dojít, finance má každý stát jen jedny,“ dodává Pavel k možnému vývoji na poli evropské, resp. severoatlantické bezpečnostní spolupráce.

Společný vývoj a výevik určitě ano

Generál Pavel zde připomněl také otázku vývoje obranných technologií v jednotlivých členských státech. V EU je v současnosti 28 členských zemí, z nichž je 22 i členy Severoatlantické aliance. Charakteristickým rysem pro bezpečnostní a obrannou politiku členských států je využívání národních dodavatelů, ať již se jedná o zbraně, munici, vojenská vozidla či jejich podvozky (příkladem lze uvést např. vozidla Volvo ve Švédsku, platformy Tatra v Armádě ČR či Iveco v Itálii).

„V tomto smyslu užší spolupráce určitě dává smysl, jak z ekonomického, tak technologického hlediska, kdy by společný vývoj mnoho věcí usnadnil,“ poznamenává k současné diverzitě v evropském obranném průmyslu Petr Pavel.

I přes již formující se užší spolupráci evropských zemí (např. v rámci projektů PESCO) však zůstává otázkou, do jaké míry je koncept společné armády realistický. Není totiž vůbec jisté, zdali budou jednotlivé státy ochotny se vzdát svých obranných pravomocí na národní úrovni a předat je na nadnárodní úroveň, zejména z toho důvodu, že se jedná o citlivou oblast kompetencí národních států.

Fake news a hybridní hrozby

Značná část debaty byla věnována otázkám hybridních hrozeb a dezinformačních kampaní. Na toto téma směřovaly především otázky z publika, které tato problematika velmi zajímala. Oba řečníci se shodli na tom, že tento fenomén je velmi problematický (a potažmo také rizikový), jak z hlediska veřejného mínění, tak z hlediska bezpečnosti státu. Souhlas panoval na tom, že je potřeba uvádět tvrdá a přesná data, pouze jejichž prostřednictvím lze lživé či manipulativní zprávy vyvracet.

„Jedná se zejména o pochybné internetové weby, jejichž cílem není nás o něčem přesvědčit, ale znejistit. Záměrem ruské propagandy je vytvářet alternativní zpravodajství, jehož smyslem je nejistota a manipulace. Hlavním nástrojem by proto mělo být vzdělání, rozvoj kritického myšlení a ověřování informací z více důvěryhodných zdrojů,“ dodal bývalý velvyslanec v Rusku Petr Kolář k tomu, jak k této problematice přistupovat.

Ruskou aktivitu potvrdil nejen Kolář s Pavlem, ale také reporty kontrarozvědné zpravodajské služby BIS, kdy na její pravidelně publikované Výroční zprávy oba panelisté odkazovali. „Dezinformace je potřeba vyvracet, odkrývat jejich rozsah a původ, a ukazovat, jak se tvoří, byť se jedná o časově a personálně náročnou činnost,“ shodli se závěrem diskuze oba hosté na dalších vhodných nástrojích, jak s fake news bojovat.

Autor: Libor Škácha, Euroskop

Vydavatel:

Odbor komunikace o evropských záležitostech (OEZ)

Adresa:

nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1

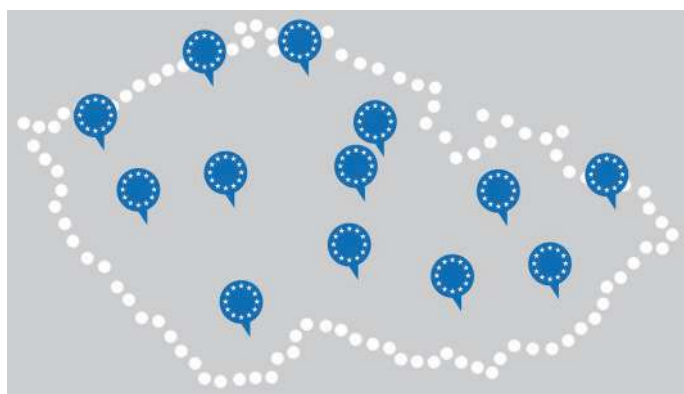
Email:

euroskop@vlada.cz

EUROSKOP.CZ

EUROFON
800 200 200

EUROCENTRA

Eurocentra jsou informační místa zřizovaná Odborem komunikace o evropských záležitostech Úřadu vlády ČR ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj ČR.

Poskytují činnost o Evropské unii pro širokou i odbornou veřejnost, nabízejí informační materiály a řadu dalších služeb pro zájemce o hlubší poznání EU a aspektů členství České republiky v Evropské unii

Podrobné informace o činnosti a akcích Eurocenter najdete na:
www.eurocentra.cz